

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติ และท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติ และระดับท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เพื่อศึกษาถึงวิธีการที่ผู้นำท้องถิ่นเข้าไปมีบทบาท และมีอิทธิพลต่อประชาชนในชุมชน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ และเพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ด้วยการสอบถามจากการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) ทั้งนี้ นำเสนอผลการศึกษา โดยการวิเคราะห์หา คำร้อยละ และการบรรยายเป็นประเด็นต่างๆ จากการตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

#### 5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้นำท้องถิ่น และผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตการเลือกตั้งที่ 8 อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 288 คน กลุ่มผู้นำท้องถิ่นที่เป็นผู้นำแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ จำนวน 108 คน และผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตการเลือกตั้งที่ 8 อำเภอปราสาทจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 180 คน

##### 5.1.1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งมีอายุ 41- 50 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 และอายุ 51-60 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ตามลำดับ ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพสมรสมากที่สุด จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 61.12 โดยมีระดับการศึกษาในระดับอนุปริญญา/ปวส. มากที่สุดกว่า จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 45 % รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/सारวัตรสูงสุด จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 42.38 และนายก อบต./สมาชิก อบต. จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ตามลำดับ และมีรายได้ 5,001 – 10,000 บาทมากที่สุด จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25

### 5.1.2 ความรู้ ความเข้าใจ และการตัดสินใจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง

พบว่า ในการพิจารณาตัดสินใจเลือกตั้ง ส.ส. และท้องถิ่นที่ผ่านมา ประชาชนมีวิธีการตัดสินใจ เลือกด้วยตนเอง โดยพิจารณาจากความรู้ ความสามารถมากกว่าการเลือกตามเบอร์ที่เอาเงินมาให้ และมีวิธีการในการตัดสินใจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ส.ส. และท้องถิ่นครั้งที่ผ่านโดยแนะนำวิธีกาบาทที่ถูกต้อง และพิจารณา ความสำคัญและบทบาทอำนาจหน้าที่ของ ส.ส. และท้องถิ่นให้เข้าใจ

ในช่วงที่มีการเลือกตั้ง ส.ส. และท้องถิ่น ที่ผ่านมาประชาชนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้สมัครจากแหล่ง ข้อมูล คือ จากโปสเตอร์ ใบปลิว ที่มาติดในหมู่บ้านมากที่สุด และถ้าผู้สมัครเป็นผู้นำท้องถิ่น ประชาชนคิดว่าต้องช่วยจะช่วยเหลือหาเสียงแน่ และจะคงช่วยบ้างแล้วแต่โอกาส ส่วนกรณีที่มีที่ประชุมหมู่บ้าน จังหวัด เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.ส. และท้องถิ่นประชาชนเคยแสดงความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมเป็นบางครั้งเข้าร่วมประชุม และเมื่อมีการจัดกิจกรรมพัฒนา หมู่บ้าน และจังหวัด พบว่า ประชาชนเคยได้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้งเพียงใดรวมทั้งประชาชนขอความช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่น และ ส.ส. ในเขต เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาเป็นบางครั้ง

ประชาชนมีความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับคำกล่าวหาว่า ผู้นำท้องถิ่น คือ หัวคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ส.จ. และ อ.บ.ต. และไม่เห็นด้วยกับคำกล่าวหาว่า ผู้นำท้องถิ่นมีส่วนร่วมที่สำคัญมากที่สุด ในการช่วยเหลือผู้สมัครให้ได้รับการเลือกตั้ง ส.ส. ส.จ. และ อบต. ที่ผ่านมา

ความคิดเห็นในการเลือกตั้งของประชาชนในครั้งนี้ พบว่า ประชาชนต่างให้ความสนใจและติดตามข่าวสารมากขึ้น เพื่อหวังที่จะให้เห็นการเมืองไทยที่สมบูรณ์ เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง แต่ก็ยังมีประชาชนอีกจำนวนไม่น้อยที่รู้สึกกังวล และเป็นห่วงกับการเลือกตั้งครั้งนี้ สรุปว่าสถานการณ์เช่นนี้ ประชาชนจึงต้องแสดงออกถึงความเป็นเจ้าของประเทศก็จะลุกขึ้นมาจัดการกับปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้น ด้วยการทำหน้าที่ปกป้องภัยของแผ่นดิน ไม่ปล่อยให้กลุ่มการเมืองใดทำลายชาติได้ตามอำเภอใจ พร้อมตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองอย่างเข้มข้นและเป็นรูปธรรม ซึ่งสิ่งที่จะต้องเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง คือ ประชาชนทุกคนหรือคนส่วนใหญ่ ที่มีองค์ความรู้จะต้องร่วมกันตรวจสอบนักการเมืองอย่างเป็นระบบ เพื่อขจัดนักการเมืองที่ทำลายชาติออกไปจากการเมืองไทย ถึงเวลาแล้วทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบประเทศนำพาบ้าน เมืองไปสู่ความสงบสุขโดยเร็ว

### 5.1.3 บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติ และระดับท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พบว่า

1. บทบาทกลุ่มผู้นำที่เป็นทางการ พบว่า ผู้นำในท้องถิ่นมีบทบาทที่สำคัญสำหรับวงการเมืองในการเลือกตั้งครั้งนี้ ผู้นำท้องถิ่นต้องดำรงตนเป็นกลาง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความโปร่งใส และยุติธรรม ประกอบกับในฐานะที่เป็นผู้นำท้องถิ่น ต้องถือปฏิบัติตามกฎระเบียบ อย่างเคร่งครัด คอยกำกับดูแล รักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ ไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาก่อเหตุในเขตพื้นที่ในคืนก่อนการเลือกตั้ง เพราะอาจจะมีกรณีข้อพิพาทจากกลุ่มนักการเมืองอื่น

โดยทั่วไปผู้นำชุมชนต่างก็เป็นตัวแทน และมีความสัมพันธ์โดยอ้อมกับผู้สมัครบางคนที่อยู่แล้ว ซึ่งสถานการณ์ปัจจุบันต้องยอมรับว่ากระแสการเมืองมีความรุนแรง ซึ่งผู้นำมีบทบาทที่สำคัญในการเลือกตั้งครั้งนี้ ผู้นำท้องถิ่นต้องวางตัวเป็นกลาง จึงมีการแสดงบทบาทในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด โดยจะมุ่งเน้นให้ชุมชนมีการรณรงค์การใช้สิทธิเลือกตั้งที่มุ่งจะให้เลือกคนดี ๆ เข้าไปพัฒนาบ้านเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

2. บทบาทกลุ่มผู้นำที่เป็นทางการ พบว่า การเลือกตั้งในครั้งนี้ เป็นการเลือกตั้ง โดยแบ่งเขตการเลือกตั้งใหม่ เป็นการแก้ไขการผูกขาดกลุ่มนักการเมืองกลุ่มเดิมๆ หรือนักการเมืองหน้าเดิม ผู้นำท้องถิ่นที่เป็นฐานเสียงให้กับนักการเมืองรุ่นเก่า ต้องทำงานหนักเป็นพิเศษ เพราะเกิดนักการเมืองหน้าใหม่ขึ้นมามากมาย ผู้นำจึงต้องประกาศถึงนโยบายของพรรคการเมืองที่เป็นจุดเด่นที่สามารถเป็นประโยชน์สำหรับประชาชนในพื้นที่ได้ จะเห็นได้ว่าผู้นำท้องถิ่นในอำเภอปราสาท ค่อนข้างคุ้นเคยกับนักการเมืองกลุ่มพรรคไทยรักไทยเดิม หรือพรรคเพื่อไทย ประกอบกับผู้นำท้องถิ่นมีความคิดว่า หากพรรคอื่นได้เป็นผู้แทน หรือเป็นนักการเมืองแล้ว นโยบายเก่าๆ จะไม่ได้รับการสานต่อ ทำให้ขาดงบประมาณในการพัฒนา หรือขาดเงินทุนที่ใช้ในการหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชน สำหรับกลุ่มนักการเมืองกลุ่มเก่านั้นไม่มีบทบาทมากนัก เพราะเป็นกลุ่มเดิมที่ลงสมัครสมัครใหม่ หนึ่งผู้สมัครทั้งกลุ่มเก่า และทั้งกลุ่มใหม่ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้ ไม่มีผลต่อประชาชน เพราะประชาชนมีความตระหนักถึงหน้าที่ของตนเอง จึงไม่ค่อยมีกระแสการเลือกตั้งโดยจ่ายเงินซื้อสิทธิขายเสียง ซึ่งการซื้อขายเสียงในการเลือกตั้งวิธีการที่น่าพิจารณา อีกอย่างหนึ่งคือ เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน อย่าลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่แจกเงินทองสิ่งของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จริงจังนั้น ไม่ต้องง้อใจ โดยการแจกเงินทอง สิ่งของแต่อย่างใด

3. บทบาทกลุ่มผู้นำที่ไม่เป็นทางการ พบว่า ผู้นำท้องถิ่นปัจจุบันเป็นคนรุ่นใหม่มีความตั้งใจจริง ทำให้กลุ่มผู้นำดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการเลือกตั้งครั้งนี้ ผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค้ำปรกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นผู้นำทั้งในหมู่บ้าน และระดับตำบล มีหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ต้องวางตัวเป็น

กลาง แต่ในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และพรรคการเมืองต่างๆ ผู้นำท้องถิ่นมักจะเป็นเครื่องมือในระบบหัวคะแนน เพราะประชาชนจะปฏิบัติตามคำแนะนำ ชักชวน โน้มน้าว ทำให้ความคิดเห็นของประชาชนได้อย่างมาก ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ชี้นำทางความคิด ในการลงคะแนนเสียง โดยมีการแจกสิ่งของแจกเงิน การให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ประชาชนในลักษณะของการสร้างสาธารณะประโยชน์แก่ชุมชน

ปัจจุบันการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งยังคงมีอยู่ การปิดบังซ่อนเร้นได้แบบเนียนมากขึ้น หัวคะแนนจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนิยมใช้กันมากในการหาเสียง เพื่อขอความสนับสนุนจากประชาชน และหัวคะแนนจะเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการได้ หรือไม่ได้รับเลือกตั้งของผู้สมัคร ทำให้กลุ่มผู้นำท้องถิ่นจึงเป็นเครื่องมือในการหาเสียงเลือกตั้งกลุ่มบุคคลเหล่านี้ ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงการเมืองระดับชาติได้

4. บทบาทกลุ่มผู้นำที่ไม่เป็นทางการ พบว่า กลุ่มผู้นำท้องถิ่นไม่มีความสัมพันธ์กับ กลุ่มพรรคการเมืองใดเป็นพิเศษ แต่จะให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ให้กับพรรคต่างๆ ส่วนการเป็นหัวคะแนนให้กับนักการเมืองนั้นมีแทบทั้งสิ้น แต่เป็นการกระทำของแต่ละบุคคลไปว่าจะ เป็น หัวคะแนนให้กับพรรคใด เพราะต้องยอมรับว่าหัวคะแนนของผู้สมัครแต่ละคน ก็มีผลสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นเครือญาติ และขอร้องกันได้ หัวคะแนนบางคนที่เป็นญาติๆกัน ก็จะมีการขอแบ่งคะแนนของผู้สมัครต่างพรรคกันก็มีการซื้อขายคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยตรง โดยการจ่ายเงินให้แก่ผู้เลือกตั้ง เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเสียงให้ ซึ่งการจ่ายเงินทั่วไปมักผ่านคนกลางมากกว่าที่จะให้โดยตรง

คนกลางจึงมักจะเป็นกลุ่มผู้นำท้องถิ่น ทำให้ผู้สมัครรับเลือก ตั้งอาศัยช่องทางนี้ติดต่อกับกลุ่มผู้นำท้องถิ่น ในการระดมคะแนนเสียงชักชวน ให้ประชาชนลง คะแนนให้กับ พรรคการเมืองนั้นๆ ส่วนความสัมพันธ์กับกลุ่มนักการเมือง (กลุ่มเก่า พ.ต.ท.ทักษิณ และอดีต ส.ส. ไทยรักไทย) ปัจจุบันยังคงมีอยู่เพราะประชาชนขึ้นชื่อรัฐบาลชุดนี้ คือเงินกองทุนหมู่บ้าน กำนันผู้ใหญ่บ้าน จะเป็นผู้บริหารกองทุนหมู่บ้านดังกล่าว ทำให้ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่ จึงเป็นหัวคะแนน ของกลุ่มนักการเมือง (กลุ่มเก่า) แต่ความคิดของประชาชน แล้วก็ไม่ค่อยชอบนโยบายนี้ เพราะ เป็นการแจกหนี้ให้ประชาชน แต่พอมีการเลือกตั้งก็ต้องเลือก เพราะเชื่อตามผู้นำซึ่งเป็นหัวคะแนน พอเขามาขอร้องให้ช่วยก็ต้องช่วยกันไป

#### 5.1.4 วิธีการที่ผู้นำท้องถิ่นเข้าไปมีบทบาท และอิทธิพลต่อประชาชนในชุมชน

บทบาทกลุ่มผู้นำที่เป็นทางการ พบว่า ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการจูงใจให้ประชาชนตัดสินใจ ลงคะแนนเสียงให้พรรคใดพรรคหนึ่ง ผู้นำจะต้องมีความยุติธรรมเที่ยงตรงไม่เห็นแก่เงิน พฤติกรรมการลงคะแนนของประชาชนนั้น ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับหัวคะแนนเป็น

สำคัญ ประชาชนจะพึงหวัหะเนนมากกว่าการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ทำให้ผู้ที่เป็นหวัหะเนนจะเข้ามามีบทบาทอย่างมาก และหวัหะเนนส่วนมากมักจะเป็นกลุ่มผู้นำท้องถิ่น ผู้ลงคะแนนเสียงมักจะมีหลักเกณฑ์ให้ความสำคัญกับพรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยจะคำนึงถึงผลประโยชน์ที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนเองมากที่สุด ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามอิทธิพลของสิ่งของเงินทองที่ได้รับจากหวัหะเนนผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเงินทองและสิ่งของนี้อาจจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ กับผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง

ดังนั้น ในฐานะของการเป็นผู้นำท้องถิ่นได้ออกพบปะกับประชาชนในเขตพื้นที่อย่างต่อเนื่อง หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังไม่รู้ว่าจะเลือกใครนั้น ก็เป็นภารกิจส่วนตัวที่ผู้นำว่าจะให้การสนับสนุนนักการเมืองคนไหน โดยชักจูง โน้มน้าวให้ประชาชนเลือก ทำให้ประชาชนตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้พรรคการเมือง ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่ มีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกพรรคการเมืองกลุ่มเก่า เพื่อเป็นการต่อ ยอดนโยบายของพรรคการเมือง หาก จะต้องมี การสานต่อก็ควรเลือกพรรคพลังประชาชน ซึ่งเป็นพรรคที่มาจากพรรคไทยรักไทย (เก่า) หรือพรรคเพื่อไทยในปัจจุบัน ประชาชนจะได้รับนโยบาย เช่น กองทุนหมู่บ้าน อย่างที่เคยได้รับ และงบประมาณจะได้ไม่ถูกดึงกลับไป ดังเช่นรัฐบาลทหาร ที่เราได้เห็นการบริหารกันมาแล้ว

บทบาทกลุ่มผู้นำที่ไม่เป็นทางการ พบว่า กลุ่มผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นผู้ชักจูงประชาชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง โดยกลุ่มนี้จะขอร้องในกลุ่มเครือญาติกันก่อนการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชน รู้สึกถึงแนวนโยบาย หรือสิ่งที่ตนจะได้รับ เป็นเรื่อง ที่ผู้นำท้องถิ่นต้องชี้นำประชาชน ต้องยอมรับว่าผู้นำท้องถิ่นที่เป็นหวัหะเนนมีผลต่อการเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นอย่างมาก เพราะคนเหล่านี้ นับว่าเป็นคนกลางที่จะเชื่อมผู้ลงคะแนนกับผู้สมัครเข้าหากันได้

โดยในการทำงานการเมืองทุกระดับต้องมีผู้สนับสนุน หรือหวัหะเนนผู้นำท้องถิ่นจะถูกมองว่าเป็นกลุ่มผู้สนับสนุนการเมืองระดับชาติ แต่โดยส่วนตัวแล้วไม่ต้องการเป็นหวัหะเนน หรือผู้สนับสนุนนักการเมือง หรือพรรคการเมืองใดผู้แทนท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งมาแล้วถือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงต้องวางตัวให้เหมาะสม เป็นกลาง โดยในปัจจุบันประชาชนรู้เท่าทัน ข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวทางการเมือง หากเราเป็นหวัหะเนนให้ผู้ใด จะมีผลต่ออนาคตทางการเมืองของตนเองอย่างแน่นอน และกลายเป็นบุญคุณที่ต้องตอบแทนไม่มีวันสิ้นสุด

สรุปภาพรวมกลุ่มผู้นำแบบเป็นทางการ คือ กลุ่มผู้นำในท้องถิ่นมีบทบาทที่สำคัญในการเลือกตั้งต้องดำรงตนเป็นกลาง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความโปร่งใส โดยถือปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด คอยกำกับดูแล รักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ ไม่ให้บุคคลภายนอกเข้า

มาก่อนเหตุในเขตพื้นที่ ในคืนก่อนการเลือกตั้ง อนึ่งสถานการณ์ปัจจุบันต้องยอมรับว่า กระแสการเมืองมีความรุนแรง ผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์โดยอ้อมกับผู้สมัครบางคน ซึ่งคล้ายกับการเป็นหัวคะแนนให้กับนักการเมือง ผู้นำท้องถิ่นมีการแสดงบทบาทในการให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด โดยจะเน้นให้ชุมชนมีการณรงค์การใช้สิทธิเลือกตั้งที่มุ่งจะให้เลือกคนดีๆ เข้าไปพัฒนาบ้านเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ประกอบกับการเลือกตั้งในครั้งนี้ เป็นการเลือกตั้งโดยแบ่งเขตการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งเป็นการแก้ไขการผูกขาดกลุ่มนักการเมืองกลุ่มเดิมๆ ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่ค่อนข้างคุ้นเคยกับนักการเมืองกลุ่มพลังประชาชน หรือกลุ่มพรรคไทยรักไทยเดิม เพราะว่าหากพรรคอื่นได้เป็นผู้แทน หรือเป็นนักการเมืองแล้ว นโยบายเก่าๆ จะไม่ได้รับการสานต่อ ทำให้ขาดงบประมาณในการพัฒนา หรือจะขาดเงินทุนที่ใช้ในการหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนประชาชนมีความเข้าใจ ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี การซื้อขายเสียงในการเลือกตั้งวิธีการที่น่าพิจารณาอีกอย่างหนึ่ง คือ เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนอย่าลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกเงินทอง สิ่งของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดีจริงไม่ต้องง้อใจ โดยการแจกเงินทองสิ่งของแต่อย่างใด ผู้นำท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญ ในการจูงใจให้ประชาชนตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้พรรคใดพรรคหนึ่ง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนเองมากที่สุด ซึ่งกลุ่มผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่มีการสร้างแรงจูงใจให้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกพรรคการเมืองกลุ่มเก่า เป็นการต่อ ยอดนโยบายของพรรคการเมือง หากต้องมีการสานต่อก็ควรเลือกพรรคเพื่อไทย ซึ่งเป็นพรรคที่มาจากพรรคไทยรักไทย ประชาชนจะได้รับนโยบาย เช่น กองทุนหมู่บ้าน อย่างที่เคยได้รับ

**และสรุปภาพรวมกลุ่มผู้นำแบบไม่เป็นทางการ** ให้ความเห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นปัจจุบัน เป็นคนรุ่นใหม่มีความตั้งใจจริง ทำให้กลุ่มผู้นำดังกล่าว มีบทบาทสำคัญในการเลือกตั้งครั้งนี้ ผู้นำท้องถิ่นเช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองตรีปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นผู้นำทั้งในหมู่บ้าน และระดับตำบลมีหน้าที่ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ต้องวางตัวเป็นกลางในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองต่างๆ ผู้นำท้องถิ่น มักจะเป็นเครื่องมือในระบบหัวคะแนน ประชาชนส่วนใหญ่จะปฏิบัติตามคำแนะนำ ชักชวน โน้มน้าว และหักเหความคิด เห็นของประชาชนได้อย่างมาก ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ชี้แนะทางความคิด ในการลงคะแนนเสียง โดยมีการแจกสิ่งของ แจกเงิน การให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ประชาชน ในรูปของการสร้างสาธารณ ประโยชน์แก่ชุมชน ระบบหัวคะแนนจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนิยมใช้กันมากในการหาเสียง ทำให้กลุ่มผู้นำท้องถิ่นเป็นเครื่องมือในการหาเสียงเลือกตั้ง การซื้อขายคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยตรงเป็นการจ่ายเงินให้แก่ผู้เลือกตั้ง เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเสียงให้ ส่วน ความสัมพันธ์กับกลุ่มนักการเมือง (กลุ่มเก่า พ.ต.ท.ทักษิณ และอดีต ส.ส.

ไทยรักไทย) ก็ยังคงมีอยู่ เพราะประชาชนชื่นชอบรัฐบาลชุดนี้ กองทุนหมู่บ้าน ทำให้ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่จึงเป็นหัวคะแนนของกลุ่มนักการเมือง(กลุ่มเก่า) ทำให้กลุ่มผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญยิ่ง ที่จะเป็นผู้ชักจูงประชาชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง ต้องยอมรับว่าผู้นำท้องถิ่นที่เป็นหัวคะแนนมีผลต่อการเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นอย่างมาก เพราะคนเหล่านี้นับว่าเป็นคนกลางที่จะเชื่อมผู้ลงคะแนนกับผู้สมัครเข้าหากันได้ ปัจจุบัน ประชาชนรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวทางการเมือง หากเราเป็นหัวคะแนนให้ผู้ใด จะมีผลต่ออนาคตทางการเมืองของตนเองอย่างแน่นอน และกลายเป็นบุญคุณที่ต้องตอบแทนกัน ในเชิงการเมืองของชุมชน ประชาชนมีเหตุผลในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผ่านผลประโยชน์ต่างตอบแทนที่สามารถมองเห็นและจับต้องได้

#### 5.1.5 ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่น

จากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่นจากการดำเนินการเลือกตั้งที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มผู้นำท้องถิ่น ยังคงขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสำคัญ วิธีการของการเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้นำที่ท้องถิ่นแบบไม่เป็นทางการ ยังคงพบว่าตนเองไม่ได้เข้าไปมีบทบาท และมีหน้าที่ที่ต้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง หน้าที่ของตนเป็นเพียงแต่การเข้าไปใช้สิทธิในการกาบาทเลือกเท่านั้น รวมทั้ง ปัญหาผู้นำท้องถิ่นไม่มีความรู้ด้านการบริหารจัดการ จึงไม่รู้ว่า ควรจะลำดับความสำคัญก่อนหลังของการเลือกตั้ง

ส่วนผู้นำท้องถิ่นแบบเป็นทางการ พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาระบบอุปถัมภ์แบบไทยๆ จะปรากฏอยู่ในส่วนของการบริหารงานบุคคลในท้องถิ่น ที่มีักจะเป็นลูกหลานของนักการเมือง เป็นหัวคะแนน

ผู้วิจัยเสนอว่า ภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง โดยการแสดงออกในการใช้สิทธิออกเสียงให้มากที่สุด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาวิธีป้องกันการซื้อเสียง ขายเสียงอย่างจริงจัง มีการบังคับใช้กฎหมายเลือกตั้งอย่างเคร่งครัด มีการตรวจสอบอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะประเด็นการซื้อ ขายเสียง ควรให้การศึกษาแก่ประชาชน โดยการปลูกฝังและสร้างสำนึกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยทำต่อเนื่องตั้งแต่การศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองและเข้าใจว่าเป็นสิทธิและหน้าที่

## 5.2 การอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติ และท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

บทบาทอิทธิพลและการชี้นำของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งต่อประชาชน ในเขตอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้นำในท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค้ำกรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นผู้นำทั้งในหมู่บ้าน และระดับตำบล มีหน้าที่ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเลือกตั้งจึงมีบทบาทที่สำคัญสำหรับวงการเมือง ในการเลือกตั้ง มีการดำรงตนเป็นกลาง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความโปร่งใส ถือปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด คอยกำกับ ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ ป้องกันการก่อเหตุในเขตพื้นที่ และการซื้อเสียงในคืนก่อนการเลือกตั้ง ผู้นำท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ โดยอ้อมกับผู้สมัครบางกลุ่ม ผู้นำท้องถิ่นมักจะเป็นหัว คະแนนให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมือง ในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองต่างๆ ผู้นำท้องถิ่นมักจะเป็นเครื่องมือในระบบหัวคะแนน ประชาชนส่วนใหญ่จะปฏิบัติตามคำแนะนำ ชักชวน โน้มน้าว และผู้นำสามารถหักเหความคิดเห็นของประชาชนได้อย่างมาก ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ชี้นำทางความคิด ในการลงคะแนนเสียง โดยมีการแจกสิ่งของ แจกเงิน การให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ประชาชนในรูปของการสร้างสาธารณประโยชน์แก่ชุมชน ซึ่งการซื้อเสียงในการเลือกตั้งยังคงมีอยู่ แต่มีการปิดบังซ่อนเร้นได้แนบเนียนมากขึ้น สอดคล้องกับงาน วิจัยของสมบัติ จันทรวงศ์ (2536:168-172) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนในการหาเสียงเลือกตั้ง หมายถึงกระบวนการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และสมัครพรรคพวกที่ขัดต่อข้อห้ามในกฎหมายเลือกตั้ง ส่วนใหญ่แล้วจะมีรากฐานอยู่บนประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการจัดเลี้ยง การจัดงานมหรสพ การช่วยเหลือ หรือการแสดงบทบาทต่อสังคมด้านการกุศล หรือแม้แต่การแจกเงิน ซื้อเสียงก็เป็นวิธีการที่อาศัยความสัมพันธ์ระหว่างหัวคะแนนกับชาวบ้านที่มีอยู่เดิม คือ อาศัยโครง สร้างทางสังคมและอำนาจหน้าที่ เน้นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในสังคมชนบทเป็นหลัก สาเหตุและปัจจัยต่างๆที่เอื้อต่อการก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน ในการหาเสียงเลือกตั้ง จึงมีอยู่มากมายในหลายมิติ และล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงใกล้ชิดทั้งสิ้น หัวคะแนนจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนิยมใช้กันมากในการหาเสียง เพื่อขอความสนับสนุนคะแนนเสียง จากประชาชนและหัวคะแนนจะเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการได้ หรือไม่ได้รับเลือกตั้งของผู้สมัคร ทำให้กลุ่มผู้นำท้องถิ่นจึงเป็นเครื่องมือในการหาเสียงเลือกตั้ง ทำให้กลุ่มผู้นำท้องถิ่นสามารถเปลี่ยนแปลง การเมืองระดับชาติได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชัย บุตรสาระ (2536) พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความคุ้นเคยกับผู้คนในชุมชนหมู่บ้านที่รับผิดชอบเป็นอย่างดี จะมีอิทธิพลต่อการกำหนดบทบาททางด้านการเมืองของผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ ตำแหน่งทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น ซึ่งทางราชการได้กำหนดหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน มีความคุ้นเคยส่วนตัวระหว่างผู้นำท้องถิ่น กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีบทบาทในการประสานประโยชน์กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตลอดจนความเคยชินที่ว่า การไปเลือกตั้ง



จะต้องได้รับผลประโยชน์ตอบแทน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุธพิพงศ์ พรหมไพจิตร (2543:14) กล่าวว่า ผู้นำ เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นพิเศษในชุมชนหรือท้องถิ่น นั้นๆ เป็นผู้ที่สามารถจูงใจประชาชนให้มีความคิดเห็นคล้อยตาม และลงมือทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง จนนำกลุ่มไปสู่จุดหมายปลายทางได้เป็นผลสำเร็จในที่สุด หรือดำเนินการไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ นอกจากนี้บทบาทอิทธิพลและการชี้แนะของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งต่อประชาชน ในเขตอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

นอกจากนี้ผลการศึกษาปรากฏว่า การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2554 เป็นการเลือกตั้ง โดยแบ่งเขตการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งเป็นการแก้ไขการผูกขาดกลุ่มนักการเมืองกลุ่มเดิมๆ หรือนักการเมืองหน้าเดิม ทำให้เกิดนักการเมืองหน้าใหม่ ผู้นำท้องถิ่นที่เป็นฐานเสียง (หัวคะแนน) ให้กับนักการเมืองรุ่นเก่า จึงต้องประกาศถึงนโยบายของพรรคการเมืองที่เป็นจุดเด่น ที่สามารถเข้ามาทำประโยชน์ให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่ค่อนข้างคุ้นเคยกับนักการเมือง โดยเฉพาะกลุ่มพลังประชาชน หรือกลุ่มพรรคไทยรักไทยเดิม หรือกลุ่มพรรคเพื่อไทย โดยมีความคิดว่าหากพรรคอื่น ได้เป็นผู้แทน หรือเป็นนักการเมืองแล้ว นโยบายต่างๆ จะไม่ได้รับการสานต่อทำให้ขาดงบประมาณในการพัฒนา หรือขาดเงินทุนที่ใช้ในการหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชน ส่วนพรรคการเมืองอื่นๆ สอดคล้องกับทฤษฎีของ Joseph F. Zimmerman (อ้างใน พงษ์สนธิ์ คุณนะลา, 2536 : 21) กล่าวว่า การเลือกตั้งคือการที่ประชาชนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง โดยพิจารณาคัดเลือกผู้รับสมัครรับเลือกตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหลายคนจากบุคคลหลายๆ คน เพื่อให้ไปกระทำการอันใดอันหนึ่งแทนตัวเอง การเลือกตั้งเป็นเครื่องมือให้ประชาชนมีความเชื่อถือว่าตน ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง ก่อให้เกิดความร่วมมือรักษาและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และแนวนโยบายที่วางไว้ และการเลือกตั้งยังเป็นการวินิจฉัยที่ได้มา ซึ่งผู้ที่เข้ามาปกครองประเทศอย่างถูกต้อง กลุ่มผู้นำท้องถิ่นไม่มีความสัมพันธ์เป็นพิเศษแต่จะให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ให้กับพรรคต่างๆ เท่านั้น ส่วนการเป็นหัวคะแนนให้กับนักการเมืองนั้นมีแทบทั้งสิ้น แต่เป็นการกระทำของแต่ละบุคคลไปว่าจะป็นหัวคะแนนให้กับพรรคใด เพราะต้องยอมรับว่าหัวคะแนนของผู้สมัครแต่ละคนก็มีส่วนสำคัญ ส่วนใหญ่ก็เป็นเครือญาติ และขอร้องกันได้ หัวคะแนนบางคนที่เป็นญาติๆ กันก็มีการขอแบ่งคะแนนของผู้สมัครต่างพรรคกัน ก็มีการซื้อขายคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยตรง ส่วนใหญ่คนกลางจะเป็นกลุ่มผู้นำท้องถิ่น ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งอาศัยช่องทางนี้ติดต่อกับกลุ่มผู้นำท้องถิ่นใช้ในการระดมคะแนนเสียง ชักชวนให้ประชาชนลงคะแนนให้การพรรคการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์กับกลุ่มนักการเมือง (กลุ่มเก่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และอดีต ส.ส.ไทยรักไทย) ยังคงมีอยู่ ประชาชนยังคงขึ้นชอบรัฐบาลชุดนี้คือเงินกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะเป็นผู้บริหารกองทุนหมู่บ้าน

ดังกล่าว ทำให้ผู้นำท้องถิ่นจึงเป็นหัว คະแนนของกลุ่มนักการเมือง (กลุ่มเก่า) ตลอดจนกลุ่มผู้นำท้องถิ่นแบบไม่เป็นทางการ พบว่า กลุ่มคนกลุ่มนี้มีความนิยมกับกลุ่มนักการเมือง (กลุ่มเก่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และอดีต ส.ส.ไทยรักไทย) สืบเนื่องมามากมีความชื่นชอบในนโยบาย และต้องการนโยบายประชานิยมให้คงอยู่ต่อไป ส่งผลทำให้เกิดการรวมกลุ่มมวลชนคนที่มีชื่นชอบกลุ่มนักการเมือง (กลุ่มเก่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และอดีต ส.ส.ไทยรักไทย) ที่เรียกแทนกลุ่มว่า “กลุ่มเสื้อแดง จังหวัดสุรินทร์”

“กลุ่มเสื้อแดง จังหวัดสุรินทร์” เป็นกลุ่มคนที่รวมตัวกันเป็นจำนวนมาก มาจากหลากหลายอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์การรวมการความนิยมชื่นชอบตัวพรรคการเมืองเป็นสำคัญ โดยเฉพาะนักการเมืองที่มาจากพรรคไทยรักไทย (หรือมาจากพรรคที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นแกนนำในพรรค) กลุ่มนักการเมืองที่มาจากพรรคนี้อาจได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษหากมีการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น และระดับจังหวัด โดยสามารถพิจารณาได้จากการสัมภาษณ์นายอดิศร นิราศโสทร ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1 ต.ประทัดบุและนางโงะ วนมา อ.ส.ม.ต. โภกสะอาด และประชาชนหลายท่านในอำเภอปราสาท กล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า ประชาชนในอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ส่วนมากต่างให้ความนิยมในตัวพรรคการเมืองที่มาจากพรรคไทยรักไทยสูงมาก เนื่องจากมีความชอบในนโยบายของพรรคไทยรักไทย และชื่นชอบความคิด บุคลิกส่วนตัวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล จากสถานการณ์การเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศไทยหลายครั้งได้มีการรายงานสื่อทางวิทยุ โทรทัศน์ในจังหวัดต่างๆ ว่า ได้มีการรวมกลุ่มคนเสื้อแดงแต่ละจังหวัดภายในจังหวัดสุรินทร์ หรือแม้แต่ในอำเภอปราสาท ต่างก็รวมกลุ่มคนเสื้อแดงเช่นเดียวกันกับจังหวัดอื่น และทุกครั้งที่มีการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลภายในกลุ่มก็จะมีการนัดหมาย และรวมตัวกันตามโอกาส และตามคำชักชวนของสมาชิกในกลุ่มเสื้อแดงด้วยกันเอง ทั้งนี้ ผลการเลือกตั้งในระดับประเทศ และระดับท้องถิ่นในอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จึงพบว่านักการเมืองที่มาจากพรรคเพื่อไทยมักจะได้คะแนนเลือกตั้งสูงมาก และได้รับชัยชนะในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของอมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธุ์ (2539:12) ได้กล่าวว่า การแข่งขัน ทางการเมือง ได้มีรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับผู้รับอุปถัมภ์ เป็นการช่วยเสริมสร้างให้กลุ่มอุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ ที่เป็นกลุ่มตรงข้ามกันยังคงยืนอยู่ได้ในระดับท้องถิ่น

วิธีการที่ผู้นำท้องถิ่นเข้าไปมีบทบาท และอิทธิพลต่อประชาชนในชุมชน ผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการจูงใจ ให้ประชาชนตัดสินใจลง คະแนนเสียงให้พรรคใดพรรคหนึ่ง ผู้นำต้องมีความยุติธรรมเที่ยงตรง ไม่เห็นแก่เงิน พฤติกรรมการลงคะแนนของประชาชน ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับหัวคะแนนเป็นสำคัญ ประชาชนจะฟังหัวคะแนน มากกว่าการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ จะทำให้ผู้ที่ป็นหัวคะแนนจะเข้ามามีบทบาทอย่างมาก และหัวคะแนน

ส่วนมากมักจะเป็นกลุ่มผู้นำท้องถิ่นด้วย ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามอิทธิพลของสิ่งของเงินทองที่ได้รับจากหัวคะแนนผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเงินทองและสิ่งของนี้อาจจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัคร คนใดคนหนึ่งก็ได้ ฉะนั้นผู้นำท้องถิ่น จึงได้ออกพบปะกับประชาชนในเขตพื้นที่อย่างต่อเนื่อง หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังไม่รู้ว่าจะเลือกใครนั้น ก็เป็นภารกิจส่วนตัวที่ผู้นำจะให้การสนับสนุน นักการเมืองคนไหน โดยชักจูงโน้มน้าวให้ประชาชนเลือก ทำให้ประชาชนตัดสินใจลงคะแนนเสียง ให้พรรคการเมืองตามสอดคล้องกับทฤษฎีของอนุกุล คลังบุญครอง และคณะ (2548:1-4) ได้กล่าวว่า ผู้นำย่อมหมายถึงบุคคลที่สามารถชักจูงหรือใช้อิทธิพลโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น เพื่อให้การปฏิบัติงานของหมู่คณะบรรลุผลวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกลุ่มผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่มีการสร้างแรงจูงใจ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกพรรคการเมืองกลุ่มเก่า ซึ่งเป็นการต่อ ยอดนโยบายของพรรคการเมืองหากต้องมีการสานต่อ ก็ควรเลือกพรรคไทยรักไทย ซึ่งจะเป็นพรรคที่มาจาก พรรคเพื่อไทย ประชาชนจะได้รับนโยบาย เช่น กองทุนหมู่บ้านอย่างที่เคยได้รับ และงบประมาณจะได้ไม่ถูกดึงกลับไป การสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนรู้สึกถึงแนวนโยบาย หรือสิ่งที่ตนจะได้รับ สอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ รัชวงษ์ (2550) พบว่า อิทธิพลที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้งเกิดจากการได้รับประโยชน์จากการเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง ประโยชน์จะเป็นไปในลักษณะให้งบประมาณสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์ต่างๆ ต้องการประโยชน์ในช่วงเวลาหาเสียง ก่อนเลือกตั้ง กลุ่มนักการเมืองและพวกพ้องต้องได้รับประโยชน์จากการเลือกตั้งมากที่สุด กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่หัวคะแนนได้ผลมากที่สุด การให้ความช่วยเหลือ หรือให้ผลประโยชน์ในลักษณะต่างๆ เป็นการหาเสียงที่ได้ผลมากที่สุด ซึ่งจะพิจารณาตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ส.ส. โดยเลือกจากต้องสามารถให้การช่วยเหลือสนับสนุนในด้านต่างๆ แก่ชาวบ้านเป็นเรื่องที่ผู้นำท้องถิ่นต้องชี้แนะประชาชนต้องยอมรับว่าผู้นำท้องถิ่นที่เป็นหัวคะแนนมีผลต่อการเลือกตั้ง ในครั้งนี้เป็นอย่างมาก เป็นเสมือน โข่ขอกกลางที่จะเชื่อมผู้ลงคะแนนกับผู้สมัครเข้าหากันได้ปัจจุบันประชาชนได้มีความตระหนักถึงหน้าที่ของคนไทยจึงไม่ค่อยมีกระแสการเลือกตั้ง โดยใช้เงินซื้อสิทธิขายเสียง ประชาชนมีความเข้าใจ ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี การซื้อขายเสียง ในการเลือกตั้ง วิธีการที่น่าพิจารณาอีกอย่างหนึ่ง คือ เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนอย่างลง ละเอียดลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกเงินทอง สิ่งของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จริงจังไม่ต้องจูงใจโดยการแจกเงินทองสิ่งของแต่อย่างใด ส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น และประชาชน มีความสอดคล้องกับทฤษฎีของชวงส์ ฉายะบุตร (2549:5-8) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการให้ความร่วมมือที่ถือเป็นการสนับสนุนต่อระบบการเมือง คือ การมีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐบาล การให้ความสนับสนุนเป็นทางหนึ่งที่จะลดปัญหาในการ

ปกครองและการบริหาร โดยไม่ทำให้เกิดปัญหาในประเด็นทางการเมืองต่อไป และสอดคล้องกับ ทฤษฎีของ บาเบอร์ (Barber, 1972.อ้างในอรรถ กักพล และโสภารัตน์ สารวงศ์. 2539 :1 - 2) ได้ แบ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมโดยตรงเป็นลักษณะที่ ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเองโดยตรง เช่น บริหารงาน กำหนดนโยบาย และ ตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเอง และการมีส่วนร่วมโดยทางอ้อมเป็นลักษณะประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วม แต่มิได้เป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเองโดยตรง โดยการเลือกตั้งตัวแทนของประชาชน เข้าไปทำหน้าที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกตั้งโดยเสรี แต่กำหนดกลไกเพื่อให้ประชาชนสามารถ เข้ามาควบคุมความเคลื่อนไหวของฝ่ายปกครอง เพื่อให้การปกครองเป็นไปตามความต้องการของ ประชาชนสรุปว่าได้ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง (2555:10-15) กล่าวว่าการเลือกตั้ง ส.ส. มีความสำคัญต่อคนไทยทุกคน ที่ต้องไปทำหน้าที่เพื่อมอบอำนาจ อธิปไตยของเราโดยการเลือกผู้แทนไปทำหน้าที่ในการปกป้อง ผล ประโยชน์ และดูแลทุกข์สุข ของประชาชน รวมทั้งบริหารงบประมาณของประเทศชาติถึงปีละหนึ่งล้านล้านบาท ดังนั้น การ เลือกผู้แทนที่เป็น “คนดี” มีความซื่อสัตย์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน ให้เข้าไป ทำงานทางการเมืองเราจะทำให้สามารถใช้งบประมาณทุกบาททุกสตางค์ ที่มาจากเงินภาษีของ ประชาชนไปพัฒนาประเทศชาติได้อย่างเต็มที่

### 5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษามาแล้ว ผู้ศึกษาได้เสนอแนะโดยแยกเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

1. บทบาทผู้นำท้องถิ่นจากการศึกษาทำให้ทราบว่า ผู้นำท้องถิ่นมักจะเป็นหัวคะแนนให้ กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง และพรรคการเมือง ในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรค การเมืองต่างๆ ผู้นำท้องถิ่นมักจะเป็นเครื่องมือในระบบหัวคะแนน และเข้ามาเกี่ยวข้องทำให้การ ลงคะแนนเสียงของกลุ่มดังกล่าว มีความมุ่งหวังที่จะได้รับผลประโยชน์ต่างตอบแทนมากกว่าการที่ จะไปเลือก เพื่อให้ระบอบประชาธิปไตยของเมืองไทยมีความสมบูรณ์มากขึ้นในการแก้ ปัญหา ดังกล่าวภาครัฐควรเข้าไปกำกับ ดูแลในการปฏิบัติหน้าที่อย่างใกล้ชิด และที่สำคัญที่สุด คือการให้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้แก่ผู้นำท้องถิ่น ซึ่งเป็นคนในพื้นที่ว่าอุดมการณ์ ประชาธิปไตยที่ถูกต้องคืออะไร และควรให้การศึกษาแก่ผู้นำท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง สร้างกระบวนการ ให้กลุ่มผู้นำท้องถิ่นมีจิตสำนึก โดยถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่นที่ต้องตระหนกอยู่ตลอดเวลาว่าต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม ไม่เกิดความโน้มเอียง ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดหนึ่ง แทนที่การ ใช้ความรู้สึกพรรคพวกเดียวกันหรือความสัมพันธ์ส่วนตัว ดังนั้น ถ้าหากผู้นำท้องถิ่นสามารถปรับ บทบาทให้เป็นกลไกของระบบเลือกตั้งแล้วนั้น จะช่วยลดปัญหาการซื้อเสียงขายเสียง ซึ่งจะเป็น

ปัญหาที่สำคัญของการเลือกตั้งลงไปได้ ส่งผลให้การเลือกตั้งมีความยุติธรรมมากยิ่งขึ้น ผู้นำท้องถิ่นจะเป็นกลไกที่สำคัญที่จะพัฒนาการเมืองของไทยต่อไป

2. ภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง โดยการแสดงออกในการใช้สิทธิออกเสียงให้มากที่สุด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาวิธีป้องกันการซื้อเสียงขายเสียงอย่างจริงจัง มีการบังคับใช้กฎหมายเลือกตั้งอย่างเคร่งครัด มีการตรวจสอบอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะประเด็นการซื้อ - ขายเสียงให้การศึกษาแก่ประชาชน โดยการปลูกฝังและสร้างสำนึกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยทำต่อเนื่องตั้งแต่การศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง ส่งเสริมการเลือกตั้งทุกระดับให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง และเข้าใจว่าเป็นสิทธิและหน้าที่

3. ควรส่งเสริมให้มีการวิจัยในลักษณะการเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นๆ เพื่อจะให้เห็นภาพพจน์การเมืองไทยอย่างแท้จริง และจะได้นำเอาข้อมูลดังกล่าวที่มีในเชิงสร้างสรรค์เช่นนี้ นำไปเป็นแนวทางและเป็นแนวความคิดในการพัฒนาสังคมพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่นๆต่อไป